

Održano savjetovanje Tekstilna znanost i gospodarstvo 2024.

Katarina Nina Simončić, Petra Krpan

Sveučilište u Zagrebu Tekstilno-tehnološki fakultet, Zagreb, Hrvatska

*Dopisni autor: katarina.nina.simoncic@tff.unizg.hr

Prispjelo 28. siječnja 2024.

Prikaz

Digitalna moda bila je tema šesnaestog po redu znanstveno-stručnog savjetovanja *Tekstilna znanost i gospodarstvo* (TZG) u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu Tekstilno-tehnološkog fakulteta. Pozvana predavanja stručnjaka iz različitih područja, panel diskusije, kao i zbornik radova istakla su neophodnost interdisciplinarnе suradnje unutar akademske zajednice i gospodarskog sektora.

Nakon uvodnog govora predsjednice organizacijskog odbora TZG 2024 prof. dr. sc. Katarine Nine Simončić sudionicima savjetovanja obratila se dekanica Sveučilišta u Zagrebu Tekstilno-tehnološkog fakulteta prof. dr. sc. Anica Hursa Šajatović te prorektor za poslovanje i digitalizaciju Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Tomislav Bolanča.

Usljedilo je predavanje prof. dr. sc. Žarka Paića na temu „Tehnosfera kao post-digitalna moda - o kreativnome dizajnu tijela“ u kojem je dao društveno-humanističku perspektivu u analizi digitalne mode kroz primjenu interdisciplinarnog pojma tehnosfere. Pozivajući se na brojne velike mislioce 20. stoljeća, te ističući ključne modne dizajnere 1990-ih i 2000-ih, prof. dr. sc. Paić je dao koncizan pregled promjene paradigme u razumijevanju ljudskog tijela, mode i digitalne tehnologije od 1960-ih do danas.

Izlaganjem pod nazivom „Preserving Fashion Heritage, and Make it Accessible to Everyone, Every-

where They Are“, Daniele Scarante predstavio je projekt *d_archive* čiji cilj je očuvanje modne baštine i razvoj digitalnog zanatskog umijeća stvaranjem replika povijesne odjeće kombinacijom 3D tehnologije i tradicionalnih tehnika. Ključna vrijednost ovih 3D replika jest detaljno prenošenje tehničkih informacija svakog odjevnog predmeta, što ih čini izuzetno korisnima za edukaciju, novim obrazovnim alatima za daljnje proučavanje povijesti mode i promišljanje održivih praksi u modnoj industriji. Replike su javno dostupne putem službene internetske stranice *d_archive* projekta, a njihova izrada zahtijeva blisku suradnju stručnjaka iz različitih pod-

ručja, uključujući povjesničare kostima i mode, dizajnere, dizajnere uzoraka, dizajnere tekstila, programere i druge.

Modni dizajner Silvio Vujčić i arhitekt i znanstvenik Miro Roman predstavili su zajednički projekt Soll dva predavanja, „All About Soll“ i „Coding Soll“. Soll je AI modni dizajner čiji fizički pandan je modni brend E.A.1/ 1 S.V., što modno oblikovanje čini i virtualnim i fizičkim. Soll računalne podatke iz različitih baza podataka prevodi u modne objekte, koji se potom fizički proizvode prema Soll-ovoj koncepciji. U okviru predavanja su objasnili na koji način funkcionira Soll, na primjeru Storybook časopisa izdanog upravo u suradnji sa Sollom. Tako su ilustrirali kako AI može oblikovati budućnost modne industrije. Ovim projektom tandem ukazuje na budućnost modnih industrija u kojima će umjetna inteligencija postati nezaobilaznom. Predavanje je ujedno otvorilo pitanje o mogućnosti obavljanja studentske prakse u studiju Silvia Vujčića.

Gala Marija Vrbanić u svom izlaganju pod nazivom „I Want to be a Box“ predstavila je svoj modni brand Tribute Brand koji uključuje digitalnu modu koja obitava samo u AR svjetovima društvenih mreža, ali i stvarno proizvedene odjevne predmete, prethodno generirane u digitalnom programu.

Zadnje izlaganje održao je Robert Muža iz tvrtke Tronog d.o.o. pod nazivom „Primjena AI u digitalnoj produkciji“. Tronog d.o.o. radi za različite renomirane brendove iz tekstilne industrije, s ciljem pomaganja tvrtkama da ubrzaju i pojednostave svoje procese razvoja proizvoda s pomoću 3D vizualizacija pri čemu koriste i umjetnu inteligenciju.

Na samom kraju savjetovanja bio je organiziran okrugli stol na kojemu su sudjelovali Silvio Vujčić, Jelena Buhaneć i Jelena Miščančuk. Naglasak okruglog stola bio je na poslovanju i implementaciji digitalnih tehnologija u modnom dizajnu i tekstilnim znanostima. Jelena Miščančuk govorila je o svom iskustvu osnivanja digitalnog brenda Studio ST, koji pruža 3D usluge konstrukcije i dizajna u svrhu izrade prototipa, podrške proizvodnji i promocije.

Jelena Buhaneć suvlasnica je u hrvatskoj podružnici NTT (New Textile Technologies d.o.o.) koja se bavi razvojem pametne odjeće koja spaja tekstil i elektroniku. Razgovor je moderiran u smjeru savjetovanja o nužnim kompetencijama studenta za tržište rada i promišljanju o prilagodbi studijskih programa za stjecanje potrebnih kompetencija.

Broj registriranih (fizički prisutnih) sudionika bio je 85, a bilo je omogućeno i javno praćenje savjetovanja putem YouTube kanala, od 9 do 14 sati. Izlaganja su i dalje dostupna na poveznici:

<https://www.youtube.com/watch?v=kSFRGpXL-Z8>

Po evidenciji prof. dr. sc. Željka Penave, putem YouTube kanala savjetovanje je pratilo 139 gledatelja, dok se broj pregleda nakon 24 sata od emitiranja uživo povisio na 178. Navedene brojeve treba promatrati i kroz činjenicu da je tijekom savjetovanja na jednog prijavljenog gledatelja u istom prostoru bio veći broj virtualnih sudionika.

Tema Digitalne mode na savjetovanju prezentirana je i u virtualnoj poster sekciji (ukupno 35 postera) kroz različite aspekte primjene novih tehnologija u dizajnu i tekstilnoj znanosti, dok su sažeci objavljeni Knjizi sažetaka (*Book of Abstracts*). Žarišnu točku savjetovanja činio je Zbornik sa znanstvenim i stručnim radovima (*Book of Proceedings*) koji su prošli dvostruku međunarodnu recenziju. Oba zbornika su uredile prof. dr. sc. Katarina Nina Simončić i dr. sc. Petra Krpan.

Zbornik (*Book of Proceedings*) je koncipiran u dva tematska poglavlja:

- *Digital Fashion* – obuhvaća petnaest radova (četiri znanstvena, četiri pregledna i sedam stručnih), koji istražuju različite faze oblikovanja, proizvodnje, arhiviranja, digitalizacije i obrazovanja u području digitalne mode.
- *New Technologies in Fashion and Textile Science* – sadrži devetnaest radova (sedam znanstvenih, dva pregledna i deset stručnih), koji obrađuju teme dizajniranja odjevnih rješenja, proizvodnih procesa uz primjenu suvremenih tehnologija te inovativnih metoda bojanja, restauracije i analize tekstila.

Zbornik pruža interdisciplinarni prikaz istraživačkih pristupa u području mode i tekstila, što ujedno predstavlja temeljnu stratešku odrednicu Sveučilišta u Zagrebu Tekstilno-tehnološkog fakulteta.

Slijedom izloženih predavanja te predstavljenih znanstvenih i stručnih radova, očekuje se daljnji razvoj i unaprjeđenje studijskih programa. Nadamo se novom zamahu i oplemenjivanju ishodišta studijskih programa kojima će Sveučilište u Zagrebu Tekstilno-tehnološki fakultet odgovoriti na potrebe tržišta u području digitalne mode.

